

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — — — 4.— koruny. Na pol roka — — — — 2.— : Na štvrt' roka — — — — 1.— : <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Hlavný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT Zodpovedný redaktor : JÁN BARTOS, kraľinský vyslanec Za vydavateľstvo zodpovedný : JÁN MOLNÁR, pápeľský prílát</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Cený ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
---	---	---

Uzavreli sme pokoj s Ruskom. — Isté výhľady na pokoj s Rumunskom.

Ako sme v minulom čísle oznámili, delegáti ruskej vlády podmienky Nemecka a vôbec všetkých spojencov ústredných mocností 3. marca večer bez všetkej zmeny podpísali v Brest-Litovsku. Po útrapách skoro štyri roky trvajúcich teda znovu nastal pokoj s Ruskom. Uhorsko ako malý Dávid zvíťazilo nad Goliatom obrovským Ruskom. Ruský cár v jeho namyslenosti chcel si nás podmániť a včul do prachu padla mu s hlavy jeho koruna. Uhorsko chcel rozkusovať a včul jeho ohromná ríša rozpadla sa na franfory. Trestajúca pravica Božia dosiahla tých, čo zlostných vrahov srbských vzali pod ich ochranu. Na Východe už prestalo ukrutné prelievanie ľudskej krvi a koniec je hromadným vraždám. Hrdinstvo našich honvédov zachránilo krajinu pred istou konečnou záhubou. Velkú cenu sme platili za toto oslobodenie, tým sme ale úplne zabezpečení, že krajina svätého Štefana na ďalšie tisícročie ostane uhorskou. Po horách a dolách hranice a ďalekých krajoch cudzieho sveta leží mnoho hrobov s drevenými krížami, doma ale narieka mnoho vdov a sirôt a vidíme silu zmrzačených hrdinov, pritom ale žije Uhorsko. V slávnostných pochodoch nie darmo ponášali sme Pravicu svätého Štefana, mohutnou jeho prímluvou u Všemohúceho znovu nám ku pomoci prispel, bo veď je to zcela isté, že vlastnou chatrnou ľudskou silou neboli by sme mohli vydobíť víťazstva.

Mnoho musíme ďakovať našim verným spojencom Nemecku, Turecku, Bulharsku a Rakúšanom, hrdinstvo a slávu uhorských bojovníkov ale aj z tejto príležitosti nedáme zástienif.

Na ruskom fronte prestala vražda ľudských životov. Naši hrdinskí bratia hromadne pospiechajú domov zo sibirského válečného zajatia. Netrzeplive očakávajú ich vo všetkých rodinných krboch, bo vôbec vie sa o nich, že nesmierne mnoho museli trpeť v ďalekej Asii. Vitajme ich s láskou a vernosťou. Nezastavujme sa nad tým,

že ich ešte za niekoľko týždňov na hranici zdržujú. V ruskej ríši na ruby obrátenej zúria hrozné nákazlivé choroby, ako cholera, týfus, osýpky, ba ešte aj pestis (morová rana), neslobodno dovolif, aby tieto choroby v našej krajine rozvlečené boly, bo by to pre nás ešte väčšie nešťastie bolo ako sama vojna. Z ruského zajatia domov prichodiacich bratov našich ale na krátky čas, najviacej cez štyri týždne, ešte aj preto treba na hranici zdržať, bo medzi nich votreli sa agenti ruských revolucionárov, boľševických buričov, aby buričskými letákmi, spisy aj u nás previedli taký prevrat, ako pritomne panuje v Rusku. Týchto nebezpečných ľudí treba vybrať zpomedi našich domov prichodiacich zajatcov. S radosťou môžeme konštatovať, že medzi týmito najatými buričmi nenachodí sa ani jeden statočný a verný syn našej vlasti. Z ruskej sociáldemokracie, z tejto židovskej hrúzovlády najhnusnejšieho druhu, náležite vytriezveli všetci uhorskí zajatci, ktorí tam na mieste presvedčili sa na vlastné oči, čo bude z takej krajiny, v ktorej panuje červený duch revolúcie.

Na rumunskom fronte tiež prestalo nepriateľstvo a sú isté výhľady, že aj medzi Rumunskom a ústrednými mocnosťami v najbližšom čase uzavretý bude pokoj.

Rumunské vojsko prišlo do kritického položenia. Už uzavretie pokoja s Ukrajinou značne zmenilo pomery na východnom fronte. Rýchle faženie armády vodcu Böhm-Ermoliho v Podolí hrozí rumunskému vojsku tým nebezpečím, že ho aj od chrbta napadne. Toto by zavřilo katastrofu rumunského vojska. Rumunsko teda vyjednáva o pokoj, bars aké fažké sú podmienky, s ktorými ústredné mocnosti predstúpily. A dľa najnovšej zprávy «vo vyjednávaniach zdarne napredujú.»

Napredovanie nemeckého vojska smerom ku Petrohradu a napredovanie nášho vojska v Ukrajine malo rozhodný účinok na boľševické kruhy. V Ukrajine obránime obilné sklady od spustošenia a zabezpečíme tam pokoj a poriadok. Mesto Kijev oslobodilo sa zpod tlaku boľševickej červenej gardy, ktorá páchaním ukrutností terrorisovala obyvateľstvo, ukrajinskej vláde stále stavala

v cestu veľké ťažkosti a hrozila veľkým prevratom v krajine, ktorá po uzavretí smluvy pokoja požívať chce ovocie prajných pomerov. Napredovanie nemeckého vojska prirýchlilo brest-litovské vyjednávania a uzavretie pokoja s Ruskom.

Zo všetkých strán osihotení Rumuni ponechaní sú sami na seba. Ich záujmom je, aby sa z tohoto veľmi kritického polohy čím skôr vyslobodili. A toto sa nedá ináč myslieť, len jestli Rumunsko pokoj uzavre.

Tešíme sa pokoji zvlášte s Ruskom uzavretému. Daj Bože, aby aj na Juhu a Západe čím skôr prestalo ukrutné krviprelievanie. Vydržme verne do posledného okamženia. Jeho veličenstvo náš kráľ ani za jednu minútu nebude ďalej bojovať, ako je nutne potrebné. Vzdávajme chválu Pánu Bohu, že nám bol na pomoci. Usilujme sa znovu vrátiť ku pokojným mravom a ku pokojnej blahonosnej práci. Z tisícero rán krváca naša krajina. Krušné pomery prítomne len vtedy sa obrátia k lepšiemu, keď jedon každý občan v duchu Krista Pána svedomite bude plniť svoje povinnosti.

Katolícka Ludová Jednota.

Shromaždenia v tekovskej stolici.

Ako ústredná kancelária Katolíckej Ludovej Jednoty oznamuje, koncom februára a začiatkom mesiaca marca organizácie Katolíckej Ludovej Jednoty na území stolice tekovskej vydržovali shromaždenia v nasledujúcich obciach:

Nagyugrócz. Shromaždenie vydržované bolo na dvore miestnej školy a zúčastnili sa na ňom aj početní obyvatelia Kalacsna a Pázsit. Béla Havass, dekan-farár zahájil shromaždenie peknou rečou, počom Ján Bartos, krajinský vyslanec a tajomník strediska vysvetlil ciele Katolíckej Ludovej Jednoty. Počet členov zo 143 porástol na 195.

Oszlány. Početne navštívené shromaždenie vydržované bolo na školskom dvore. Matias Ujvári zahájil shromaždenie zápalistou rečou a krajinský vyslanec Ján Bartos za hlasitého súhlasu početných prítomných rečnil o Katolíckej Ludovej Jednote. Obyvatelia obce Cserenye tiež v značnom počte dostavili sa ku tomuto shromaždeniu a boli tam prítomní aj: Štefan Ponoczky, hlavný slúžny; Koloman Galdy, honovárny hlavný slúžny; Jozef Bányai, notár obce a Pavel Vázsan, správca-učiteľ. Počet členov z 95 porástol na 128.

Felsőkemencze. Ku shromaždeniu vo farskom dvore vydržovanému dostavili sa vo veľkom počte nielen miestni obyvatelia, lež aj z obcí Alsókemencze a Nemeskosztolány. Rečnili: farár Ján Zányi a krajinský vyslanec Ján Bartos. Počet členov z 52 porástol na 103.

Besztercsény. Veľmi dobre vydarené shromaždenie vydržované bolo na priestore pred kostolom. Shromaždenie peknou rečou zahájil miestny farár Ján Brezina, počom krajinský vyslanec Ján Bartos vysvetloval ciele a úlohy Katolíckej Ludovej Jednoty. Na shromaždení

boli prítomní okresný notár Franc Jeskó a úradník panstva Jozef Csikkel. Počet členov z 25 porástol na 55.

Ófelfalu. Ku shromaždeniu väčších rozmerov dostavili sa aj obyvatelia obce Radóc. Rečnili: farár Jozef Jekkel a krajinský vyslanec Ján Bartos. Počet členov z 52 porástol na 103. (Pokračovanie nasleduje.)

Z krajinského zákonodarstva.

Volebná reforma. — Kresfanská Sociálna Ludová Strana pri hlasovaní bráni rečové právo národnosti.

V snemovni krajinských vyslancov volebnoprávny výbor snemovne už cez štyri týždne pojednával predlohu zákona o volebnej reforme. Strana vládu podporujúca, teda aj Kresfanská Sociálna Lud. Strana bojovala a bojuje za rozšírenie práv pospoliteho ľudu, takzvaná nacionálna pracovná strana bola vždy a aj pri volebnej reforme je proti tomu. Za práva pospolitého ľudu a zvlášte za rečové právo národnosti v mene Kresfanskej Sociálnej Ludovej Strany v minulom týždni ostro vystúpil krajinský vyslanec

Karol Huszár.

Za veľmi tmavé a zcela bezzákladné drží tie obavy — predniesol v jeho reči — ktoré jednotliví prejavujú poľahke národnostnej otárky. Cez tisíc rokov za dobrých a zlých osudoch v pokoji sme vedeli žiť s národnosťami, za celý ten čas uplatňovala sa politika a prevaha maďarskej nácie, túto tisícročnú silu neslobodno zmenšovať a uplatní sa ona aj v budúcnosti. Vo svetovej vojne prevažná čiastka národnosti statne zodpovedala svojej povinnosti. Z príležitosti invázie do Sedmohradska na jednotlivých miestach ako chytľavá choroba vystúpila nevernosť. Proti tomuto treba zakročiť.

Jednotliví členovia výboru vystúpili s tou ideou, aby volebné právo udelené bolo len takým, čo po maďarsky vedia čítať a písať. V takej krajine, v ktorej zpomedi 4,251.000 vyše štyriadvadsať rokov staršieho mužského obyvateľstva 1,913.000 je nie maďarského rodu a 1,370.000 vôbec ani nevie po maďarsky, volebné právo neslobodno viazať ku takej podmienke, ktorej 40% ov krajinského obyvateľstva nevie zodpovedať.

Toto by vyvolalo také národnostné boje, ktoré by aj posiaľ štátu verne oddané národnosti proti nám obrátili a vodu hnaly jedine na mlyny nesvedomitých agitátorov.

Kresfanská Sociálna Ludová Strana v krajinskom zákonodarstve proti attentátom pracovnej strany s takouto rozhodnosťou bojuje za rečové právo národnosti. Uvádzame to k povšimnutiu našim cteným čitateľom slovenským.

Nezabúdajte na vdovy a siroty po hrdinoch padlých na bojišti!

Udalosti svetovej vojny.

Talianske bojište. Talianske válečné hlavné veliteľstvo nariadilo vyprázdnenie Benátok. V Taliansku už najbližšie očakávajú veľkú ofenzívu so stránky Uhorska a Rakúska.

Západné bojište Nemcov proti Francúzom a Angličanom. Na západnom bojišti minulého týždňa z oboch strán bola živá delostrelecká palba. Nemecké čaty opätne hlboko vpadly do francúzskych pozícií.

Korist Nemcov od 1. decembra.

Berlínska Wolffova kancelária oznamuje: Veľká korisť Nemcov v kanónoch a vo válečnom materiáli, ktoré sú prevažne anglické a francúzske výrobky, od 1. decembra r. 1917. číni: 120.443 zajatých, 3632 kanónov, 7103 strojových pušiek, 36 zákopových zbraní, 128.000 ručných pušiek, veľa tisíc vozov, medzi nimi 500 automobilov, 11 pancierových automobilov, viac millionov delových nábojov, 47 pancierových motorov, 22 lietadiel (nerátajúc zostrelené), 800 rušňov, 8000 zväčša potravinami naložených železničných vozňov, nesmierne množstvo válečného materiálu atď.

Vojna na mori a v povetří.

Útok nemeckých letúňov na Londýn.

Berlin, 8. marca (večer). Wolffova kanc. oznamuje: Londýn, Margate, Sherness v noci so 7. na 8. marca viac nemeckých lietadiel bombami napadlo. Spozorovali sme dobrý výsledok.

Novší zdar podmorských lodí.

Berlin, 8. marca. Úradne oznámili: Nemecké podmorské lode na zatvorených vodách okolo Anglicka novšie zase potopily 18.000 tún priestoru nepriateľských lodí.

Nemecký cisár o pokoji s Ruskom.

Nemecký cisár Vilhelm ríšskemu kancelárovi grófovi Hertlingovi z príležitosti uzavretia pokoja s Ruskom poslal nasledovný telegramm:

Nemecký meč, ktorý riadili veľkí vojvodcovia, pri-niesol pokoj s Ruskom. Moje srdce naplňuje hlboká vďaka naproti Bohu, ktorý bol s nami a zároveň hrdá radosť nad skutkami mojej armády a húževnatou vy-trvalosťou môjho ľudu. Že sme nemeckú krv a aj nemeckú kultúru vedeli zachrániť, slúži mi ku zvláštnej radosi. Prijmite aj vy moju vrelú vďaku za vernú a energickú účasť vo veľkej práci. *Vilhelm I. R.*

Telegramm cisára Vilhelma k hlavnému veliteľovi východného frontu.

Nemecký cisár Vilhelm hlavnému veliteľovi východného frontu bavorskému kniežatovi Leopoldovi poslal nasledovný telegramm:

Polštvrtročným zápasom nemecká armáda spolu s našimi spojencami pristavila veľké ruské armády, ktoré našu krajinu s prevažnou silou ohrozovaly. Vo veľkých bitkách zbili sme nepriateľa a zahnali sme ho do vnútra jeho krajiny. Údery spojeneckých armád vyvolaly rozklad ruskej ríše. Koncom min. roku omdletý nepriateľ na Východe složil zbraň, ale moju statnú východnú armádu musel som ešte raz volať do boja, aby pokoj, ktorý ruská vláda cestou vyjednávania odoprela, mečom vybojovala. Neprevýšiteľné čaty pod tvojim vedením za niekoľko dní skvele riešily svoju úlohu. Štrnásťdňový víťazný pochod na Východe, ktorý oplýval veľkými námahami a zápasmi, ale aj zdarmi, bude slávnym listom dejín nemeckej armády. Všetkým vodcom, všetkým čatám vyslovujem moju a vďaku vlasti. Nech nám Boh aj naďalej pomáha!

Revolúcia v Rusku.

Vláda boľševikov v Moskve.

Lenin, predseda rady ľudových komisárov nariadil, aby ruská vláda so všetkými úradmi naskutku prestahovala sa do Moskvy.

Trockij zaľakoval.

Trockij-Bornstein, doterajší zahraničný tajomník rady ľudových komisárov vzdal sa úradu. Nový štátny zahraničný tajomník rady ľudových komisárov je Čičerin.

Generála Januskieviča zavraždili.

Generála Januskieviča, niekdajšieho hlavného adjutanta veľkokn. Mikuláša Nikolajeviča, boľševici chytili neďaleko Moskvy a zavraždili ho. Podobný osud stihol i niekdajšieho metropolitu kievského, biskupa Vladimíra.

Ako podpísali smluvu pokoja s Ruskom?

O zasadnutí, na ktorom delegáti ústredných mocností a Ruska podpísali smluvu pokoja, len teraz vydali obsirnú úradnú zprávu, ktorá o stanovisku ruských delegátov prináša na svetlo zaujímavé podrobnosti. Predseda ruskej delegácie Sokolnikov na zasadnutí 3. marca vyhlásil, že Rusko je prinútené bez pojednávania prijať smluvu pokoja, bo Rusko už odzbrojilo svoje vojská, keď Nemci obnovili svoje válečné operácie proti Rusom. Sokolnikov vyhlásil, že pre toto a pre to, že ústredné mocnosti podporujú protirevolučné živly Ruska, pokoj nepovažuje za ovocie vzájomného dohodnutia, dorozumenia sa. Sokolnikov ohradzoval sa zvlášte proti ústupnosti, ktorú urobili Turecku a vyhlásil, že odtrhnutie troch kaukazských okresov Karsu, Batuma a Ardahenu od Ruska, znamená teritoriálnu zmenu bez opýtania sa ľudu a toto ustanovenie možno prijať len s ohradzovaním sa.

Rakúsko-uhorský veľvyslanec Mérey predovšetkým rozvinul, že Rusko na vyjednávaniach v Brest-Litovsku

bolo by malo dost času a príležitosti vyjednávať o podmienkach pokoja a odporúčať zmeny a tak za premeškanie tohto len ono je zodpovedné. Vyjednávania v Brest-Litovsku viedly sa pri úplnom prímieri, ruskú delegáciu nič neprekázalo v jej činnosti. Nemeckí, tureckí a bulharskí delegáti v podobnom smysle odmietli Sokolnikove tvrdenia a bývalý turecký veľvezír baša Hakki aj osobite prízvukoval, že kaukazské okresy Kars, Batum a Ardahan za stolia boli nerozlučiteľnými časťkami tureckej ríše a že Rusko si tieto okresy len násilne privtelilo.

Po opätovnom prehovorení Sokolnikova nasledovalo podpísanie smluvy pokoja. Popoludní o 1/26. hodine aj právne smluvy boli už podpísané.

Veľvyslanec Mérey nato vyjednávané o pokoji vyhlásil za zakľúčené.

Čo utralilo Rusko následkom uzavretia pokoja.

Na základe III. bodu smluvy pokoja Poľsko, Litvánia a Kurland vystúpiť zo štátneho sväzku Ruska a o svojom osude rozhodnú sami v porozumení s Nemeckom a našou monarchiou. Kongressové Poľsko obnáša 133.820 kvadrátnych kilometrov a spolu so šuvalskou guberniou má 13 millionov 500 000 obyvateľov. Pod Litvániou vôbec rozumejú sa provincie Kovno, Vilna a Grodno. Dakedy rátajú k nej aj provincie Minsk, Mohylev a Vittebsk. Prvé tri provincie obnášajú spolu 121.840 kvadrátnych kilometrov a majú 5.806.000 obyvateľov. Kurland obnáša 27.286 kvadrátnych kilometrov a má 798.300 obyvateľov.

Na základe VI. bodu smluvy pokoja Rusko vyprázdni Ukrajinu, Estland, Livland a Finnsko. Ukrajina a Finnsko staly sa neodvislými štátmi, kdežto Estland a Livland ostanú pod obsadením Nemecka dotiaľ, kým štátny poriadok nebude v nich zabezpečený. Hranice Ukrajiny a Ruska ešte nie sú známe. Tolko je isté, že ku Ukrajine budú patriť gubernie kijevská, poltavská, černigovská, charkovská, volhynská a podolská a z Poľska cholmské územie. Mimo toho k Ukrajine pripočítujú celé južné Rusko, Cherzon, Tauriu, Jekaterinoslav, okolie Donu, Kuban a Staveropol. V užšom smysle slova braná Ukrajina obnáša 620.947 kvadrátnych kilometrov a má 34.965.300 obyvateľov. Finnsko obnáša 373.600 kvadrátnych kilometrov a má 3.241.000 obyvateľov. Estland obnáša 20.248 kvadr. kilom. a má 1.744.000 obyvateľov.

IV. bod smluvy pokoja poťahuje sa na Ardahan a Kars. Obe územia patria ku karskej gubernii. Ardahan obnáša 5491 kvadrátnych kilometrov so 43.643 obyvateľmi. Celá karská gubernia obnáša 18.749 kvadrátnych kilometrov a má 396.000 obyvateľov, z ktorých na pevnosť Kars padne 24.000 duší. Územie Batumu obnáša 6976 kvadrátnych kilometrov so 183.000 obyvateľmi.

Dľa tohoto teda Rusko podpísaním smluvy pokoja utralilo spolu 1 350.496 kvadrátnych kilometrov územia, na ktorom býva 61.141.100 duší.

Novšie nariadenia.

Obchod so zvieratmi.

Dľa novšieho nariadenia ministra poľného hospodárstva počnúc od 15. marca rožnú lichvu, rozumejú aj aj byvolov a telce, ďalej ovce a jahence kúpiť slobodno len na základe ku kúpe oprávňujúceho certifikátu. Zpod tohto minister orby môže ustáliť výnimky. Ku kúpe oprávňujúce certifikáty vystaví zvieraco-zdravotnícka vrchost prvého stupňa toho miesta, kam kúpené zvieratá budú privedené. Ale ku vystaveniu týchto certifikátov minister poľného hospodárstva mimo spomenutej vrchnosti môže splnomocniť aj iné vrchnosti alebo vrchnostenské organizácie. Certifikát a prosba o certifikát slobodná je od kolka a poplatku a ani za jeho vystavenie nič netreba platiť. Pri vystavovaní nových passov na lichvu alebo pri prepísaní passu na meno druhého majiteľa kupujúci vždy musí ukázať ku kúpe oprávňujúci certifikát.

Chudé ošípané.

Krajinská kancelária pre obchod s ošípanými následkom splnomocnenia stravovacieho ministra vyzýva majiteľov takých nekímených ošípaných, z ktorých dve už teraz vážia najmenej 100 kilogrammov, aby tieto ošípané do 10. marca oznámili kancelárii (Országos Sertésforgalmi Iroda If. főosztálya, Budapest, Sas-utca 27. szám.) Patriční za každý kilogram živéj váhy takýchto ošípaných dostanú o jednu korunu viac vyše maximálnej ceny. Kto takéto chudé ošípané do ustanoveného termínu neoznámil patričnej kancelárii, rekvirujú mu ich. Nabudúce akonáhle pár chudých ošípaných bude vážiť 100 kilogrammov, naskutku treba oznámiť aj tie ošípané, z ktorých vtedy ešte nevážia tolko. Za takéto ošípané korunu prámie vyplatia ale len v tom páde, jestli sa oznámenie stane do 30. apríla. Kto má nižšie 20 chudých ošípaných, na toho sa to nariadenie vôbec nevzfahuje.

Proti hromadnému skupovaniu koní.

Minister poľného hospodárstva v prípise upovedomil vidiecke vrchnosti, že novšie z viac strán došly ponosy, ktoré znejú o hromadnom skupovaní a pašovaní koní. Minister vyzval vrchnosti, aby takéto škodlivé kšefty dľa možnosti prekazily.

Rekvirovanie medených kľučiek.

Úradne oznamujú, že rekvirovanie kľučiek započne sa v celej krajine, bo náhradné kľučky zväčša sú už hotové. Štátne úrady, železničné stanice, kasárne, školy atď. dostanú železné, súkromné byty ale drevené kľučky namiesto medených. Zamenia asi 5 millionov kľučiek, čo zodpevedá asi 250 vagónom mede.

Maximálna cena ovocia a zeleniny.

Výbor pre obchod s ovocím a zeleninou oznamuje, že ceny zeleniny, strukovin a ovocia v malom odpredaji od 1. do 31. marca za kilogramm ustálené sú nasle-

dovne: tekvica 62, kapusta 74, kel 100, kaleráb 114, biela repa na jedenie 62, mrkev, petržlen a pastrnák (bez listia) 114, cvikla 96, zeler 115, červená kapusta 86, cibuľa makovská a erfurtská 134, inakšia 124, cesnak 480, cibuľka na sadenie prvotriedna 700, druhotriedna 560, tretotriedna 320, vyberané šľachetné jablká 480, prvotriedne jablká 270, druhotriedne 180, vlaské orechy v škrupinách 450, bez škrupín 1600, lieskovce (domáce v škrupinách) 280, gaštany 192—180, chren 240 halierov.

Krestania katolíci, organizujte Katoľickú ľudovú Jednotu!

jednej mašice spolu 40 kg. jačmeňa. Mimo do krmníkov už postavených ošípaných, ktoré sa majiteľ zaviazal odovzdať pre verejné stravovanie, zrno slobodno zadržať len pre také ošípané, ktoré si majiteľ dovolene pre domácu alebo gazdovskú potrebu krmí. Cieľom dokrmenia do krmníka už postavených ošípaných slobodno zadržať najviac 150 kg. na mesiac. Pre mladé ošípané, na mesiac slobodno nechať najviac 10 kg. Pre hydinu slobodno nechať len výcudky. Pre tie ortodoxné židovské domácnosti, ktoré upotrebujú len husaciu masť, rátajúc na jedného úda rodiny $\frac{1}{2}$ husy, ale na celú rodinu najviac štyri husy, ku krmeniu jednej husy slobodno nechať 15 kg. kukurice. Pre voly a lichvu, ktorú krmia



Po delostreleckej palbe.

Krmivo pre zvieratá.

Rekvirovanie je nariadené. Na pozostávajúci ešte čas gazdovského roku pre zápražného koňa možno nechať v tých gazdovstvách, kde aj pred vojnou dávali koňom obrok, len na čas ťažkej gazdovskej práce a len najviac na tri mesiace 1·4 kg. zrna, ovsa alebo kukurice na deň, pre inakšieho, stále ťažkú prácu konajúceho ťažkého koňa chladnej krvi na pozostávajúci ešte čas gazdovského roku najviac 2 kg. na deň; pre plemennáka 80 kg. na mesiac; pre niže polročné tela na pozostávajúci ešte čas gazdovského roku 25 kg.; pre dojnú kravu na pozostávajúci čas gazdovského roku 200 kg. kukurice slobodno nechať len v tom páde, jestli sa patričné gazdovstvo v smluve zaviazá, že všetko mlieko, ktoré dorobí, odovzdá pre verejné stravovanie. Pre mašicu, výlučne len ak je už prasná alebo ak sa už oprasila, na pozostávajúci čas gazdovského roku slobodno zadržať 60 kg. kukurice a pre všetky prasce

na vytučenie a pre kravy, od ktorých mlieko není zaviazané pre verejné stravovanie, potom pre žriebatá vyše jednoročné, pre mulice, somárov, baranov, ovce, pre chudé ošípané a pre hydinu na žiaden pád neslobodno nechať žiadneho zrna.

CHYRNIK.

Radosť v kráľovskej rodine. Jeho veličenstvo kráľ v nedeľu, 10. marca uhorského ministrapredsedu vyznačil nasledovným telegrammom:

«S veľkou radosťou Vám oznamujem, že jej veličenstvo kráľovná porodila syna. *Karol v. r.*»

Narodenie nového arcikniežata obecnstvu hlavného mesta v nedeľu popoludní na vedomie dali 101 výstreľmi z kanónov.

Z biskupstva spišského. Jozef Kosztik, duchovný novovesského slovenského kostola 24. februára v novovesskom katolíckom kruhu držal prednášku pod názvom

«Staré myšlienky v novom odevu» a belanský kaplán Béla Kovács 17. febr. v Belej pred veľkým obecnstvom mal prednášku o kresťanskej emancipácii ženy.

Z biskupstva košického. Osvietený pán biskup košický dr. August Fischer-Colbrie za radcov sv. stolice vymenoval Leopolda Grusza, direktora vyššej dievčenskej a obchodnej školy Uršuliniek a Konráda Raucha, pokladníka náboženských základín.

Biskup za válečné siroty. Szombathelyský biskup gr. Ján Mikes pre válečné siroty obetoval 10.000 korún.

Z prešovskej gr.-kat. diecézy. Z Prešova píše: Diecézanský biskup dr. Štefan Novák Jozefa Gyulaiho, radcu sv. stolice, profesora teologie, špirituála seminárskeho vymenoval za diecézanského pomocného škôldozorecu.

Nový pápežský pralát. Svätý Otec pápež poľného hlavného kňaza Ondreja Vágása vymenoval za pápežského praláta. Nový pralát je kňazom spišskej diecézy a narodil sa v spišskom Šavniku.

Primície v Orave. V Zakamenokline 7. februára tamojší rodák Štefan Večerek, novovysvätený kňaz baňskobystrickej diecézy, slávnostne slúžil svoju prvú sv. omšu. Príležitostnú kázeň mal farár erdúdsky.

Uznanie spišskej cirkevnej vrchnosti jednej urbárnej obci. Cirkevná vrchnosť spišskej diecézy vyslovila svoje uznanie a poďakovanie richvaldskej urbárnej obci za jej obetavú zaujímavosť o školu, že z kúpnej ceny predaného urbárneho lesa veľkodušne darovala 3000 korún na ciele richvaldskej rim.-katolíckej školy.

V Dolnom Kubíne (Orava) na 25. marca ako na sviatok padajúci krajinský jarmok z verejného záujmu preložený je na 26. marca.

Učiteľia vo vojne. Uhorskí učiteľia vo svetovej vojne skvele zastali svoje miesto. Dľa posledného výkazu dosiaľ 434 ľudových učiteľov zomrelo hrdinskou smrťou a 112 dostalo sa do zajatia. Za hrdinské držanie sa 290 učiteľov-vojakov dostalo vyznačenie, a síce dvaja dostali rád železnej koruny, traja nemecký železný kríž, osemnásť dostali Signum Laudis a ôsmi zlatú záslužnú medailu, ostatní dostali väčšie-menšie vyznačenia. Jedon učiteľ stal sa rytierom so zlatými ostrohami.

Pohreb hrdinu. Z Markušoviec (Spiš) píše: Zemské pozostatky Rudolfa Kolbayho, kadetšpiranta-strážmajstra 3. honv. peš. pluku, ktorý trafený nepriateľskou guľkou, hrdinskou smrťou zomrel pri obci Brany vo Wolhýni, jeho rodičia z hrobitova bojišťa dali priviezť domov do Markušoviec, kde ich 14. februára uložili k večnému odpočinku.

Na budapeštiansky Spišský Domov harhovský gr. Vidor Csáky složil základinu 10.000 korún. V Spišskej Novej Vsi vychodiace noviny «Szepesi Lapok» na ten cieľ doteraz sossbieraly vyše 16.000 korún.

Vrátil sa z ruského zajatia. Z Levoče píše: Lekár dr. Béla Bojarszky 3. februára navrátil sa z ruského válečného zajatia, do ktorého sa v Przemysli dostal. Celé mesto šlo mu v ústrety na železničné nádražie, vítali ho láskave a slávne, mešťanosta ho pozdravil.

Umiestnenie válečnej siroty. Michal Lux v Garamszécsu náhynný je v svojom obchode zamestnanie dávať jednej 14-17-ročnej dievčenskej válečnej sirote, ktorá hovorí maďarsky a slovensky a okrem toho vie čítať, písať a rátať.

Saleziáni v Rjeke (Fiume). Synovia Don Bosca, saleziáni na pozvanie najnovšie osadili sa vo Fiume a otvorili domov pre mládež. Počet chovancov je už vyše 300.

V Norvégsku počet katolíkov stále rastie, lenže v krajine niet dosť kostolov a chýbajú aj zodpovedné hmotné prostriedky k ich vystaveniu.

**Každý si sám môže!
podošvy podrážkať!**

Upotrebovateľom bezprostredne zasielame.

**Kožená ochrana podošvy
„Glória“**



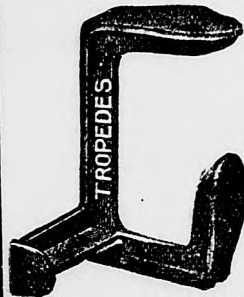
0.	1.
25-30	31-34
1.80	2.20
2.	3.
35-39	40-42
2.60	3.-
4.	
43-46	
3.40	

Z opravdovej hustej vojenskej čistej podošvovej kože.

Pvoriadnej, zvlášte trvanlivej jakosti s líncami k tomu patriacimi.

**„TB. PEDES“
Železné kopyto K 9.50**

s pomocou ktorého každý sám ochranu na podošvy príbijaf a n enšie opravy prevadzaf môže.



Pôvodné
„Pikard“ K 1.-

„Makart“ K -.30

náčinia ochrany podošvy a opätkov z ocele



a zo železa s cinkovanými končiarimi k upotrebeniu na bakancé, čizmy a topánky robotnícke.

Ku fajnejším topánkam pre pánov, panie a deti



Liliput 80 hal.

náčinia z ocele s cinkovaným oxidovaným končiarom.



Kavirs 80 hal.

Obrázkový cenník zdarma a franko.

Z ochrany podošvy po pošte menej ako 6 náčinia posielaf nemôžeme. Odpredávateľom, stravujúcim spolkom a objednávateľom väčšej zásoby výhody.

Imrich Kovács a Spoločník

Budapešť, IX/b. Űllői-ut 11. číslo.

Pre válečné vdovy a siroty košického 9. honv. peš. pluku 2. febr. zariadila podolinská filiálka Červeného Kríža spoluúčinkovaním hudobného sboru náhradného bataillonu tohože pluku neobyčajne hromadne navštvivený, veľmi vydarený ochotnícky divadelný večierok, ktorý priniesol čistého osuhu vyše 1600 korún.

Smrť. Z Prešova oznamujú: Imrich Heszer, pensionovaný sudca král. tabuly, bývalý prešovský vedúci okresný sudca, zomrel v 77. roku života svojho.

Nová železnica medzi Levočou a Kézmarkom. Vedúci mužovia Levoče, Kézmarku a Lubice 31. januára vydržovali v Kézmarku poradu, na ktorej uzavreli, že sú za vystavenie železnice medzi Levočou a Kézmarkom cez Lubicu. Príčiny, ktoré potrebným činia vystavenie tejto železnice, sú: lepšie spojenie Kézmarku so susednou Lubicou a so sídlom stolice: s Levočou, lepšie využitkovanie lesov Lubice a Levoče a lepšia premávka medzi Levočou a Vys. Tatrami; umožní ale prevedenie toho plánu zlepšenej hmotnej postavenie zainteresovaných miest, ktoré zbytočným učiní cudzí kapitál. Ďalší plán: predĺženie železnice cez Belu alebo Podolinec do Nového Targu (Neumarkt) — dotýčne až na hranicu krajiny — ako i bezprostredné pokračovanie železnice ku kúpeľným osadám Vysokých Tatier. S prípravnými prácami poverili vyslancov Levoče.

Veľký oheň v jednom kláštore. Z Londýna telegrafujú: V Montrealu v kláštore milosrdných mníšiek povstal oheň a zahynulo 50 detí uminstnených na štvrtom poschodí. Oheň povstal v noci.

Duševné opatrovanie katolíckych amerických vojakov. Na tú cedulku, ktorú i americkí vojaci s osobnými vojenskými dátami počas vojny pri sebe nosia, katolícki vojaci majú napísanú i tú prosbu: «Zavolajte mi kňaza!»

Ošatenie chudobných detí v Kézmarku. V Kézmarku k ošateniu chudobných detí zariadili sbierku, ktorá priniesla 9397 korún. Ošatili celkom novým šatstvom, obuvou a štrimpflami 54 chlapcov a 34 dievčat, okrem toho dostalo 16 detí nové topánky. Pri rozdávaní šiat do ohľadu vzali válečné siroty, deti narukovaných a konečne iné chudobné deti. — V kézmarskej ľudovej kuchyni živí sa teraz 120 familií. — Mesto Kézmarok zariadilo si mliečne hospodárstvo. Má teraz 31 mestských kráv, od ktorých je pre mešťanov 200 litrov mlieka. Mesto k oblahčeniu stravovania svojich občanov chová a krmí aj ošípané. Hospodári mesta najnovšie založili spolok k poisteniu (assekurovaníu) lichvy, aby sa im v čas nehody okolo lichvy vynahradiť škoda; spolok vytýčil si aj za cieľ: popravenie dobytku. Obnos dobytčieho poistenia doteraz činí 315.000 korún.

Z ruského zajatia ušlý spišský učiteľ. Jozef Ruttkay, učiteľ v Malom Hnilci, vojak koš. 9. honv. peš. pluku, po 31-mesačnom zajatí ušiel z Ruska. 9. decembra vyšiel z Ufy s falšovanými ruskými dokumentami, na ceste chytili ho tri razy, po všetky tri razy podarilo sa mu ale ujsť a 15. jan. došiel k svojmu pluku do Košíc. S ním ušiel aj budapeštiansky merník Justinian Káromy.



Masti na tvár

najlepšie úplne neškodlivé, hodia sa zvlášť ku oprave všetkých chýb krásy, kor. 8—10. Vo všetkých jestvujúcich ľudovonách deka po 5—15 kor. Najlepší prostriedok k odstráneniu vlasov u mňa je k dostaniu. **otar Regina**, Kosmetický ústav Budapešť, Erzsébet körút 34. 1. poschodie.

Zdarma dostane každý na požiadanie



môj hlavný cenník o hodinách, zlatom a striebornom tovare a o hudobných nástrojoch, husle za K 14.—, 20.—, 25.— a vyše. Dobré harmoniky K 70.—, 80.—, 100.—, 120.—, 3 radové K 200.—, 240.—, 280.— Záměna dovolená alebo navrátenie peňazí. Rozposiela na poštovú dobierku alebo na vopred poslaný obnos vyvozný dom **Ján Konrad** cis. a k. dvorný zásielca Brúx číslo 1517. (Čechy.)

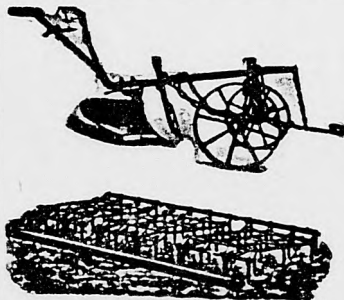
8 halierov

za poštovú dopisničku stojí Vas môj hlavný cenník, ktorý Vám na požiadanie zdarma pošle prvá dieťa na hodín **Ján Konrad**

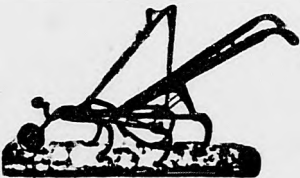


cis. a k. dvorný zásielca Brúx 1 B. Číslo 1517. Nickel alebo ocelové hodinky K 30.—, 35.—, 40.—, armádne radium hodinky K 25.—, 3.—. Hodinky s dvojitou pokrývkou z bieleho kovu a Gloria striebra K 40.—, 45.—, v goldin zátvorke K 37.—, 43.—. Budičky a stenové hodiny vo veľkom výbere. Zasiel. y s poštovou dobierkou. Záměna dovolená alebo navrátenie peňa i.

Najlacnejší a najlepši prameň Jozef Marosi a Syn Esztergom 15.



strojov a železného tovaru veľký obchodný dom. Zo skladu zasiela zvláštnej jakosti ocelový pluh za 210.—, dvojitý pluh za



390. K, Juno americkú koňskú motyku za 250.— K. Železnú bránu za 105.— K. Veľký obrázkový cenník na žiadosť posielame zdarma.

Každý nech si pýta cenník na dopisničke.



Zázrak sveta je ohnivej ostrosti ŠARKAN-KOSA

Jedným kvaním 3 dni, jedným naostrením celý deň možno s ňou kosiť. Podobnej kose, ako je táto, ani v dobrote, ani v ľahkosti, ani v pružnosti není na celom širom svete. Za každú kosu úplna 3 rokov záruka a ktorá nezodpovie zamení sa bezplatne. Zu zkušenosti ale vieme, že medzi tisíc kusami není ani jednej zlej. Cenník tohoto, každému hospodárovi nevyhnutne potrebného nástroja zdarma posielame:

Sohr Pál šarkan-kosu rozposielajúce stredíšte Somogyzil 45.

Oznamy prijíma administracia „Kreštan“ Budapest, Szentkrályi-u. 28

Svrabľavosť, lišaj, svrab

najrýchlejšie odstráni **Dr. Flesch**-a zákonom chránená

„Skaboform-Tmavá masť“

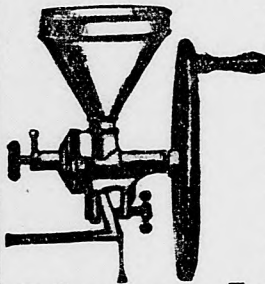
Nešpiní, nemá žiadneho zápachu. Teglik na prábu K 2.30, veľký tegel K 4.—, rodinná dávka K 11.— Adresa K objednaníu:

Dr. E. Flesch-a

„Korona“ gyógyszertára, (Győr).

„TEXAS“

ručný mlynek k šrotovaniu.



„Texas“ rýchlo šrotujúci ručný mlynek je najlepší a najlacnejší teraše doby, šrotuje každého druhu zrnú kukurlicu, pšenicu, ovos, jačmeň.

Cena 100 korún

Trovy obalenia a franko poštovej dopravy 6 korún 42 hal. — Cenník zdarma a franko. — Zasiela:

ALOIS KIRALY následníka

Alexander Király
BUDAPEST, VI., Felsőerdősor-u. 6.

Modlime sa za pokoj!

Na tento účel najvhodnejšou modlitebnou knižkou je

Prosby za pokoj.

Sostavil ju Štefan Cséplő a prepracoval Ján Damborský. Táto modlitebná knižka na 158 stranách obsahuje modlitby za pokoj, za padlých hrdinov a 47 cirkevných piesní. V tvrdých doskách vkusne viazaná stojí 3 kor. 50 hal.; s poštovými útratami 4 kor. Pri hromadnom objednaní dáme slevu.

Objednať možno u vydavateľa:

Kolomana Rózsua a jeho manželky

vydavateľstvo a knižtlačiareň
Budapest, VII., Szentkirályi-utca 30.



Omrzliny,

svrabľavosť, svrab, hostec a každého druhu neduhy kože najlepšie hojaci prostriedok je

Borievková masť

Cena 3, 5 a 9 korún. K tomu patriace borievkové mydlo 5 korún. Zhotovuje

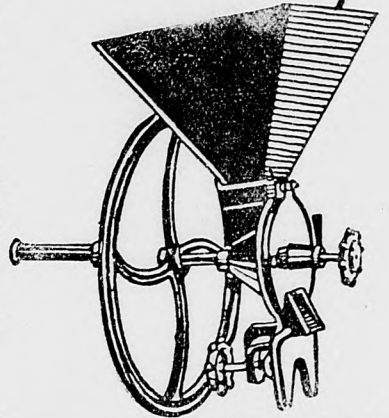
Gerő Sándor lekárnik, Nagykörös 40.

NAJDOKONÁLEJŠÍ MLYNEK!

Ktorým bár aj dieťa, pripraveným na ňom strojom, každého druhu obilie somlet môže na kašu a v akejkoľvek tajnosti. Obrovskej schopnosti roboty. Bezodkladne k lifrovaniu. Cena K 150. Tenistý stroj k prípraveniu na stôl alebo postavec bez nôh K 120, menší k domácomu upotrebeniu K 80. Objednaníu prosíme na poštovej poukázke a zaslať treba aj 10 K závdavok. — K odporúčaníu mlynky bezodkladne objednať. — výlučná adresa objednaníu:

PAVEL SOHR
Somoğyszil 35.

fabričný sklad ocelového tovaru.



54 rokov v obchode, vyskúmane dobrá osada na kosy.
Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

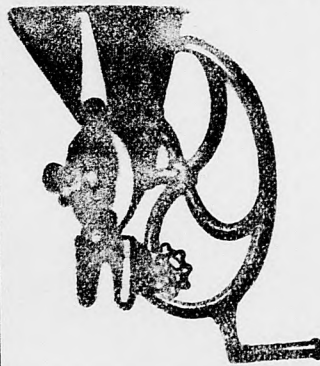


Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú oštrú zlátú kosu, za ktorú nás pežeňovať bude. Tieto kosy už od 54 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedne zameníme zdarma. — Cena jednej „Bazilika zlatoj kosy“ s poštovou dobiereku:

	80	85	90	95	100 cm.
Cena 1 kosy	7.60	7.80	8.—	8.20	8.70

Zvláštne pre sberateľov kôš! Pri kúpe každých 10 kusov, 1 kus pošleme zdarma. Pri kúpe 5 kusov už my známe poštové strovy! 1 kus diamant ocelového kladivka 2.80, 1 kus nosidla ocelky 1.30, 1 kus stroja ku klopaniu ko-y 7.50. K odporúčaníu je čím skorej objednať si kosy, bo pozdejšie sotva budú k dostaniu. Obrázkový n.š. cenník na žiadosť pošleme zdarma. K dostaníu u: **Jozef Marosi a Syna Esztergom, 15.** číslo. 54-ročná osada na kosy a veľký ouchodný dom.



Šrotujúci stroj.

V hospodárstve nevyhnutne potrebný, šrotuje od najhrubšieho do najmenšieho, ponač stroj najdokonalejšie možno regulovať. Lankej práce schopnosti a hnatia, bo na ňom i dieťa šrotovať môže. Cena s obalením a zárukou 90 korún, s prípravou na nohy 150 korún.

Tieto stroje zhotovuje a zasiela

IMRICH TÓTH, Jászalsószentgyörgy

Pri objednaníu prosím zreteľne udať adresu a železničnú stanicu.

Pôvodná „Tiger kosa.“



Striebroj ocele jej jakosť prevyšuje všetky doterajšie fabrikáty, za každú jednotlivú kosu davame úplnú zárukú, nezodpovedne kosy zameníme zdarma. Odpočíta sa, aby každý zavčas ponáhal sa po pošte objednať si kosy. Ceny po ďalšie ustanoveníe:

	80	85	90	95	100 cm.	Ku tomu patriace striebranej ocele kladivka
č. 1.	7.10	7.25	7.35	7.50	8.—	K od 1. do 5. čísla so zárukou kus po 1.30
č. 2.						kor. Diamantová osielka číslo 5. — 50 kor. Futrál na kosu s dvojitoú pevnou kořtvou č. 7. 1.50 K.
č. 3.						Obručka na kosu jednoduchá č. 8. — 6 kor. Obručka na kosu dvojitoú č. 8. 1.15 kor. Stroj ku klopaníu kosy č. 9. 8.— kor. cena zaobalenia 1.— kor. Ceny sú v obilíu bez zavážu. Objednať možno s poštovou dobiereku alebo pri voprednom zaslaní peňazí.

M. LENDVAI tovarný vývozný dom kôš.
Budapest, Kertész-utca 43.